

MAGÁNYOS
NŐK
KLUBJA

Dorothea Benton Frank

Budapest, 2016

ELSŐ FEJEZET

Lisa St. Clair színre lép

2014 június

Felettebb teátrális éghajlatról származom. Megállapodásra kell jutnunk az anyatermészettel, ha az embernek Dél-Karolina síkvidékén van az ott-hona. Abban a szent percben, amikor ma kora reggel kimerészkedtem, rögtön bepárásodott a napszemüvegem. A következő lélegzetvételnél már agyon is vágtam egy szúnyogot a tarkómon. A világ mozdulatlan forróságba pilledt. A madarak hallgattak. A csiripeléshez is túl meleg volt. És az Úr legyen irgalmas hozzánk: a hőmérséklet még csak akkor kezdett emelkedni. A pokol tüze sem lehet ilyen embertelen, gondoltam.

De pontosan így kellett kezdődnie egy jellegzetes nyári napnak. A hőmérséklet fokozatosan kúszik a napkeltekor mért húszegynéhány fokról felfelé, és délre eléri a harminckettőt. A hőmérők higanyszálai egész nap a legrémesebb felé kapaszkodnak. Aztán úgy délután három-négy körül ijesztően koromfekete lesz az ég, több szörnyű dörgés és dobhártyarepesztő csattanás és villámlás után pislogni kezdenek a lámpák, a számítógépek újraindulnak, és megnyílnak az ég csatornái, amolyan trópusi stílusban, vagyis heves és sűrű eső szakad le. A helyiek és a turisták „whisky-időjárásnak” nevezték el ezt, mert menedéket keresnek a legközelebbi bárban, hogy felhajtsanak pár pohárral. Aztán hirtelen, minden előjel nélkül vége az özvíznek. Lassan ismét előbújik a nap, és helyreáll a világ rendje. A jó hír? A napközbeni tikkasztó forróság megszűnik, és a nap megkezdzi lusta ereszkedését. A síkvidék teljes népes-

sége, emberek és állatok egyszerre sóhajtának fel megkönnyebbülésükben. Bár minden jel a küszöbönálló katasztrófára mutatott, a világnak mégsem lett vége.

Öt óra után Charleston belvárosában a könnyű vászon-, krepp- vagy felselyem öltönyt viselő, Royall Bay Rhum enyhe illatát árasztó férfiak derűlátó szívéllyességgel jegyezték meg a frissen púderezett hölgyeknek, hogy úgy tűnik, ismét eljött az alkoholfogyasztás ideje. *Megkínálhatom egy kis jégbe hűtött, felnőtteknek való nedűvel?* A hölgy erre elmosolyodott, és azt válaszolta: *Ó, az csodás lenne! Szívjunk be a piazzán? Pompás sajtos rudam van!* Vagy csípős tojás, vagy savanyított rák, vagy a kertből frissen szedett fűszerekkel feljavított sajtkrém. Mennyezeti ventilátorok keverték és mozgatták az esti meleg levegőt, miközben a párok elbűvölőnek szánt, édes szavakkal ecsetelték ráérős napjaikat.

Este hat-hét felé a kézműves sört kínáló és enciklopédikus itallapot felvonultató több tucat elegáns étteremben dugók pukkantak városzerterre. Fogvásító hideg vodka és gin lötytyent a fénylő, csattogó sékerekben az egyedi készítésű jégkockáknak a mixológus feltalálói jóvoltából, akiknek csillaga becsvágyával karöltve emelkedett a magasba. Puhakalapot és szűk nadrágot, vagy lehetetlenül magas túsarkú cipőt és kurta szoknyát viselő törzsvendégei a kis tányérokra kitett, házi érlelésű *salumit* és *caponatát* piszkálgatták. A kevésbé fényűző ivóhelyeken a jellegtelen sós kekszeken rákból készült mártogatós trónolt, sóban úszó főtt mogyorós konzerveket pattintottak fel, üdítő üvegek kupakjai pukkantak.

A Szent Városban egészen a háborútól fogva megdönthetetlen hagyomány volt a délutáni koktél. A charlestoniak – helyiek és importáltak – nem vicceltek a tradíciókkal, nem ám, asszonyom, még ha a hagyomány értelmezése egyeseknél azt jelentette is, hogy jobban szeretik a jeges teát a gabonapálinkánál. Amikor az illem által diktált időpont elérkezett, az úri kiváltságosok, a hipszterek és az átlagemberek megpihentek egy kis frissítő mellett. Ha az ember máshonnan érkezett, megfigyelőként vett részt. Sokkal többek voltunk, mint egy „tengerivó város”.¹

¹ Utalás Josephine Pinckney, charlestoni költő *Sea Drinking Cities* című verseskötetére – a *Ford*.

Én azonban most órákra voltam mindenféle élvezettől, és kétségesnek tűnt, hogy összefussak bárkivel is, akivel egy hideg italt elfogyaszthatnék. Őszintén szólva én inkább a levek rajongója voltam, a sárgarépa- és spenótlé dobott fel, amelyekből mindig nagyobb tételben vásároltam, ha a Bi-Lóban leértékelés volt. Plusz én voltam az „egyszemélyes asztalt kérek” tipikus esete. Ilyen egy középkorú, elvált asszony siralmas helyzete. Már vagy ezer éve felhagytam a társasági étellel, ezzel szemben rengeteg szabadidőm volt. Csak én voltam, és Pickle, az imádnivaló westim. Később biztos a környéken sétálunk majd, ahogy a hűvösebb estéken mindig is szoktunk.

Ma reggel végre beszálltam a kocsimba, és igyekeztem legyűrni a kormányt embertelenül sűrű, pokoli hőséget. Beindítottam a motort, és rövid időkre visszafojtottam a lélegzetemet, amíg a légkondi fűjni nem kezdte a hűvösebb levegőt. A Toyotám egy idős hölgy, akiben már nyolcvanötezer mérföld volt. Minden este imádkoztam, hogy megőrizze jó egészségét. Amikor magamra irányítottam az összes befűvönnyílást, az jutott eszembe: Jesszusom, hisz még csak június van! És még csak reggel fél nyolc! Lehet, hogy augusztusra már mindenki kipurcan. Bár valószínűleg mégsem. Életem összesen ötvenkét éve alatt mindig ugyanilyen döglesztő volt a nyár. Függetlenül a környéken tomboló irtózatoss hurrikánoktól. Átélttem már néhány gigászi példányt.

Miközben hátramenetben lecsorogtam a felhajtón, eszembe villant egy régi déli mondás: *A lovak izzadnak, a férfiak veritékeznek, de a hölgyek ragyognak.* Vagy ló voltam, vagy húsz nő helyett ragyogtam egyszerűen. Bocs, ha ez panaszkodásnak hangzik, bár bizonyos fokig az is, de nyáron a bőröm sóízű, noha nyilván nem nyalogatom magam, mint egy macska. Még a legkifinomultabb látogatóink is elismerik, hogy bár Charleston éppolyan füledt és szexi, mint bármely más hely a földön, de a nyaraink csak előrelátással és tisztelettel elviselhető, rettenetes időszakok. Hidratálás. Naptej. A haj takarása, hogy ne szívja ki a nap. A rózsás arc narancssárga hajjal rendkívül előnytelen.

Szokványos hétfő volt, és éppen munkába igyekeztem. A nyomasztó időjárást és a szingliséget félretéve a hivatásom mentette meg az életemet. Csaknem öt éve dolgoztam részmunkaidős nővérként a Palmetto-

házban, a Segítséggel Élők Lakóotthonában. A dolog egyetlen hátulütője az volt, hogy alig kerestem annyit, hogy eleget tegyek a pénzügyi kötelezettségeimnek. De manapság sokan járnak hasonló cipőben, vagy még nálam is rosszabb helyzetben vannak, ezért szerencsésnek tartottam magam többek között azért is, hogy egészséges vagyok, és igyekeztem ritkán gondolni a pénzre. Kis teraszomon cserepekben paradicsomot és bazsalikomot nevelgettem, és ha lehetőség adódott, privátban is vállaltam ápolást. Ha keservesen is, de elboldogultam. És arra gondoltam, ha majd olyan öreg leszek, hogy már kínlódom sem boldogulok, akkor elkövetek valami olyan bűncselekményt, amiben senki sem sérül meg, de én életem hátralevő részét a dutyiban tölthetem. Napi háromszori étkezéssel és egészségbiztosítással jár, nem? De az is lehet, hogy újból férjhez megyek. Őszintén szólva mindkét ötletnek csekély volt a valószínűsége.

Ápolónőként a geriátriára szakosodtam. Azért vonzódtam ehhez, mert szeretem az öregeket. Az idős állampolgárok az életből és a világból levont tanulságok gazdag tárházai. Páratlanul bőséges ismerettel rendelkeznek számtalan témáról, amelyekkel sosem kerültem volna kapcsolatba, ha nincsenek a Palmetto-ház lakói. Az igazat megvallva ezek az emberek az igazi hölgyek és urak utolsó nemzedékét képviselték. A szó legnemesebb értelmében valódi társalgók voltak. Sajnálatos módon elmúlt már az az idő, amikor a magunk szakterületéről folytatott udvarias beszélgetést még élvezettel lehetett hallgatni. Napjainkban a fiatalok olyan sok popkultúrával kapcsolatos hivatkozással beszélnek, ami teljesen összezavar. Az sms-ezés és az internet aláássa a nyelvet. LOL. ROT-FLMAO. BRB. Bocsi, de WTF? TY.

Volt egy drága kisöreg, Mr. Gleason, aki már rég megtért Teremtőjéhez, és kimerültség próbálta elmagyarázni nekem a húrelmélet és minden anyag természetének szépségeit. Bevallom, a magyarázata annyira meghaladta a képességeimet, hogy metamfetaminos papagájként is ismételtethette volna, akkor sem tudta volna a tompa agyamba beleverni. De őt olyan boldoggá tette, hogy a világegyetemről és annak működéséről mesélhet, hogy boldogan meghallgattam, valahányszor csak beszélni akart róla.

– Érti már, ugye, érti már?! – mondogatta, én meg bólogattam.

Pedig gőzöm sem volt róla.

Jobb eséllyel indultam az orosz történelem, a bor, az egyiptomi művészet, az asztronómia, a vitorlázás, a reneszánsz és a műszaki tudományok tekintetében, bár ez utóbbinál talán mégsem, de ott voltak még a keleti vallások... valamint számtalan hivatással kapcsolatban a lakók megszerzett tudása. Amikor csak pár perc szabadidőm akadt, igazi öröm volt leülni hozzájuk, és a történeteiket hallgatni. Olyan sokat tanultam! És éppen, amikor úgy ment minden, mint a karikacsapás, ha hiszik, ha nem, mindig akadt valaki, aki kintről Viagrát vagy olyasmit csempészett be, amivel ugyanaz a hatás érhető el. A vén, örült kakadu ilyenkor addig járt ágyról ágyra, amíg rajta nem kapták, vagy amíg a hölgyek össze nem veszték érzelmei komolyságán és mélységén. Aztán dr. Black, a Palmetto-ház igazgatója kénytelen volt leckét tartani Casanovának az illendőségről, bár kétséges volt, hogy ő maga mit is ért ez alatt. Ezek után az esték egy darabig ismét nyugalmasan teltek, amíg egy újabb eset fel nem borította a rendet. A személyzet megneszelte, és hitetlenkedett (értsd alatta: hisztérikusan röhögött), hogy mit művelnek a lakók. Összegyűltünk a többi nővérrrel, és a fejünket csóváltuk.

– Csodálnunk kell az életörömüket – mondogattam.

Mire valaki más mindig bedobta a mindig mindenre alkalmazott déli mondást:

– Az Isten áldja meg őket.

Mint a legtöbb idősothonban, a wellnesstől a hospice-ig és az előrehaladott demenciában szenvedő betegek különleges gondozásáig sokféle ellátási szint létezett. A lakóink fele önállóan lakott két családnak tervezett kis családi házakban. Eljártak az ebédlőbe és az úszómedencéhez, szervezett eseményeket látogattak, így például a könyvklubot, a biliárdversenyeket vagy az esti filmvetítéseket. Kis golfkocsikkal jártak egymáshoz vendégségbe, vagy azzal közlekedtek máshova is. Amikor a mozgási és szellemi képességük, valamint az egyéb készségeik elkerülhetetlenül romlani kezdtek, a segítőikkel kisebb lakásokba költöztek át, majd külön szobába, amelyhez nővérszolgálat járt, és ahol figyelni tudtuk őket, házhoz vittük az ételt, fürdettük és öltöztettük őket, és persze gondoskodtunk róla, hogy előírás szerint bevegyék a gyógyszer-

reiket. Különbféle okoknál fogva a legkorosabb idősök gyakran voltak magányosak, és könnyen összezavarodtak. De az öreg srácok és csajok rögvést megelevenedtek, ha egy kis társaságuk akadt. Hálás feladat volt ebben részt venni. A hangulatjavítás remek munka. Az állás másik előnye pedig az volt, hogy az otthonomtól a Palmetto-házig tizenöt perc volt az út.

Ma reggel beálltam a személyzeti parkolóba, és addig nem állítottam le a motort, amíg fel nem készültem egy örült futásra a főépületig. Kiterítettem az összehajtható napvédőt a szélvédő alatti műszerfalra, hogy visszaverje a hőséget, aztán felkaptam a táskámat, a napszemüvegemet és az ernyőmet. A műszakom reggel nyolctól délután négyig tartott, és akkora már gőzfürdő szokott lenni a kocsimban, még ha kicsit le is engedtem az ablakokat, amit meg is tettem. Máskülönben hogy szívárognának be a szúnyogok? Ha nem engedtem volna le résnyire az ablakot, akkor azon izgultam volna, hogy felrobban a szélvédő, és azt ki fogja kifizetni.

Kiugrottam, a napszemüvegem megint bepárasodott, megcsipogattam az ajtózáró gombot, aztán amilyen gyorsan csak tudtam, sarkon fordultam, és besiettem. Éreztem, hogy a lábam belesüpped az aszfaltba, és hálát adtam az égnek, hogy nem magas sarkút vettem fel, amit az igazat megvallva a szüleim tavalyi születésnap bulija óta nem viseltem.

A főépület üvegajtaja úgy vált ketté előttem, mint a Vörös-tenger. A hűvös levegő felé siettem. Megkönnyebbülés! Mire a nővérpulthoz értem, már jobban éreztem magam.

– Ma döglesztő meleg lesz – jegyezte meg Margaret Seabrook.

Margaret és Judy Koelpin, egy hűvösebb éghajlatról érkezett bevándorlók voltak a kedvenc ápolónőim az intézményben. Margaret lézerkék szeme olyan volt, mint a víz színe a Kajmán-szigetek körül. Judy mosolya pedig csupa szellemesség és tiszteletlen szájalás.

– Már most az van. Az aszfalt olyan, mint egy memóriahabos matrac – mondtam.

– Pfüj – morgott Judy. – Idén augusztusban Maine-ben szerettem volna nyaralni, de a férjem nem hajlandó leszállni a hajójáról, hogy a Golf-áramlaton kívül máshova utazzon.

Judy férje imádott horgászni, és egész évben egyik versenyt nyerte a másik után.

– Nagy út egy áfonyás pite kedvéért – mondta Margaret.

– Imádom az áfonyás pitét – nyeltem egy nagyot.

– A halálom előtt még szeretnék egyszer Maine-ben nyaralni – sóhajtott fel Judy. – Ez talán teljesíthetetlen kérés?

– Szerintem Charleston egész lakossága szívesen töltené az augusztust Maine-ben – vélekedtem.

– Túl messze van – mondta Margaret. – Egyébként is lemaradnánk az istenadta második paradicsomtermésről. Az igazi boldogságot a Johns Island-i föld termése nyújtja.

– A paradicsomot és az áfonyát nem lehet egy napon említeni – vitatkozott Judy. – És augusztusra amúgy is lecseng a paradicsomszezon.

– Nálam még terem – vetette ellen Margaret.

– Persze, és elnézheted, ahogy felrobbannak a napon – mondta Judy.

Névetve hallgattam őket. Folyton az ételen pörlekedtek, persze a maguk szórakoztatására, nem pedig azért, mert valóban nem értettek volna egyet bármiben is.

– Igazad van – hagyta rá Margaret. – De a paradicsom sokoldalúbb, mint az áfonya. Jut eszembe, Lisa!

– Igen? – dobtam a holmimat az öltözőszekrényembe, és felvettem a csíptető írótablát, amelyen a betegek adatai voltak. – Milyen volt az éjszaka?

– Nem valami fényes. Dr. Black vár a szobájában.

– Jaj, ne! Csak nem Kathy Harper?

– De igen. Szörnyű éjszakája volt. El kellett kezdeni a morfiumadagolást.

Margaret, aztán Judy is felnéztek rám. Mindhárman tudtuk: a morfium már a vég kezdete. Kathy Harper a kedvenc betegeink közé tartozott, de már a hospice-ban feküdt, és reménytelen küzdelmet folytatott a többszörösen áttétes rákkal. Nála aranyosabb, méltóságtelesebb aszszonyt még nem ismertem. A barátnői mindennap felkeresték, és mindig hoztak valamit, amivel felderítették: brownie-t, tacót, granolát, fagyit, vagy manikűröst-pedikűröst hívtak hozzá. A legutolsó ajándék egy

dokumentumfilm volt az északi fényről, amit Kathy mindig is szeretett volna látni. Most már sajnos nem láthatja máshogy, csak a *The National Geographic* DVD-jén.

– Suzanne és Carrie nála vannak?

– Igen – válaszolta Judy. – Az Isten áldja meg őket. Hoztak nekünk egy doboz Krispy Kreme-t. Egy bostoni krémet félretettünk neked.

– Amire akkora szükségem van, mint egy púpra a hátamon – kaptam fel a fánkot, és egy harapással eltüntettem a felét. – Jesszusom, törvényt kellene hozni az ilyesmi ellen! – Befaltam a másik felét, és lenyalogattam az ujjaimat.

– És ne feledd, Darth Vader beszélni akar veled – figyelmeztetett Margaret.

– Jó hír biztos nem lehet – véltem.

– Ugyan mikor az? – kérdezte.

A főorvos neve valójában Harry Black volt, de Darth Vadernek hívtuk, meg egy sor más, hízelgőnek igazán nem mondható névvel illetük a háta mögött, mert ritkán szolgált jó hírrel. Amúgy elég rendes fickó volt, aki mintha mindig csak dolgozott volna. Nem lehetett könnyű számára elnézni, ahogy beteg beteg után osztozott minden halandó közös sorsában, és még az érkezésekkel és távozásokkal járó adminisztrációs teher is az ő vállát nyomta. Ha van valami a világon, amit tényleg nem akartam, akkor az az ő állása. De élveztük a pimaszul talpraesett szócsatákat, amelyek valamelyest oldották a nehéz pillanatokot.

Fogtam egy nagy pohár kávé, végigmentem a folyosón, és bekopogtam az ajtaján.

– Lépjen be! – szólt ki teátrálisan, mintha engedélyt adott volna, hogy titokzatos magánszentélyébe betehessem a lábam.

Önelégült vigyorra húztam a számát, bár tudtam, hogy szívfacsaró hír következik, aztán benyomtam az ajtót.

– 'reggelt, Black doktor úr – sétáltam be, és vártam, hogy helyet kínáljon. Csak a rend kedvéért jegyzem meg, hogy egy félig elfogyasztott gyümölcskosconyás fánk feküdt az asztalán két oszloponyi dosszié között. Kevés általam ismert emberi lény képes ellenállni egy Krispy Kreme fánk kísértésének.

– Üljön le! – mondta. – Kathy Harper állapotja rosszabbodik, mégpedig rohamosan. Ma ránk hárul az a sajnálatos kötelesség, hogy közöljük a barátaival: ideje lemondani a pedikúrt.

– Dr. Black? Mondták már magának, hogy mimózálekű?

– Kérem! Tudom. De nézze, maga meg én már ezerszer végigjártottuk ezt. Kathy Harpernek iszonyatos éjszakája volt. Agyon kellett nyugtatóznom. A közeljövőben várható az elhunyt.

– Rettentően sajnálom. Már Margaret és Judy is említették. Szegényke!

– Hát igen. Jaj, de gyűlölöm a rákot!

– Én is. Nem értem, hogy egyesek, akik piszkosul ellenszenvesek, százéves korukig élnek, és álmukban hálnak meg, közben pedig aszpirinnél többre nincs szükségük, míg mások, így Kathy Harper is, szenvednek, és ilyen fiatalon költöznek a másvilágra.

– Tudom. Borzalmas. Egyébként itt az a dolgunk, hogy ne csak a beteg, de a család és a barátok számára is elviselhetővé tegyük a véget.

– Komolyan, dr. Black? Jó, hogy mondja, nem is tudtam. Még csak tegnap fejeztem be a nővérképzőt. Én szóljak nekik?

– Igen, de muszáj ennyire szarkasztikusnak lennie?

– Magának meg ennyire leereszkedőnek? – vágtam vissza, és felálltam. – Jesszusom! Ha itt vannak, akkor most beszélek velük.

Megálltam az ajtóban, visszafordultam, és a szememet forgattam.

– Jól van, jól van. Tudom. Seggfej vagyok – bólintott. – De tudja, mit?

– Mit?

– Hiányozni fog a sok finom fánk – mondta, aztán félhangosan hozzátette: – És annak a kis barnának a formás virgácsai.

– Javíthatatlan – mondtam, aztán azzal a gondolattal távoztam, hogy vannak napok, amikor talán csak az akasztófahumor ment meg minket. Dr. Blacket szemmel láthatóan. Neki kétségkívül egyszerűbben ment az érzelmi távolságtartás, mint nekem.

Végigmentem a folyosón, és jobbra kanyarodva Kathy Harper szobája felé tartottam. Nem először tettem meg az utat dr. Black irodájától egy ilyen üzenet terhével. Bár dr. Black feladata lett volna a rossz hír

közlése, ő viszolygott tőle. Ezenkívül tudta, hogy jóban vagyok Kathy barátnőivel, és az is igaz, hogy nem készültem olyasmit mondani, amit már ne tudtak volna. De olyat fogok most közölni, gondoltam, amit nem akarnak hallani. Nehéz volt a szívem.

Mély levegőt vettem, és lassan kitértam az ajtót. Kathy békésen aludt az ágyban, vagy legalábbis így tűnt, Suzanne az egyik, Carrie meg a másik oldalról fogták közre. Suzanne az e-mailjeit ellenőrizte az okostelefonján, Carrie pedig egy magazint lapozgatott. Felnéztek, és elmosolyodtak.

– Szervusztok – mondtam csendesen. – Hogy s mint?

– Szia! Hogy vagy, Lisa? – kérdezte suttogásnál alig hangosabban Suzanne. – Milyen volt a hétvégéd?

Suzanne és Carrie nem tudták, hogy Kathy nem alszik, hanem begyógyszerezve lebeg egy reményeim szerint fájdalommentes, alvás és öntudat közti állapotban. Tudtam, hogy minden szavunkat hallja.

– Átvittem Pickle-t a Sullivans Islandre, és nagyot sétáltunk. Aztán lementem Hilton Headre, és meglátogattam a szüleimet. Apám halat grillezett. Kellemes kirándulás volt. És ti?

– Nekem három esküvőm és egy érettségi bulim volt! – mesélte Suzanne. – Kész örület!

– De besegítettem – mondta Carrie. – Suzanne-t a kétségbeesés kerülgethette, hogy beengedett a műhelybe.

– Jaj, ne már! Sosem tudtam volna végezni, ha te nem vagy, te is jól tudod!

Suzanne nagyon népszerű, butikméretű virágboltot vezetett. A június volt a legforgalmasabb időszaka, utána pedig a december, amikor Charleston leggazdagabb polgárainak kandallópárkányait díszítette, virágfűzérrel keretezte, koszorúkkal ékesítette az ajtókat és lépcsőkorlátokat. Suzanne ritka nagy tehetség volt.

– Reméltem, hogy beszélhetek veletek pár szót. Menjünk ki egy pillanatra.

– Hogyne – mondta Suzanne.

Felálltak, és velem tartottak a speciális funkció nélküli kis irodaheységbe, amely arra szolgált, hogy a beteg fülének nem szánt magánbe-

szélgetésekre sort kerítünk. A berendezés egy jellegtelen íróasztalból, három összecsukható székből és egy doboz papír zsebkendőből állt.

De mielőtt leülhettem volna, Carrie megszólalt:

– Ugye, rossz hír? – kérdezte.

Carrie Collins nemrégiben temette el férjét az észak-karolinai Asheville-ben, és hosszúra nyúló látogatáson volt Suzanne-nál, amíg a férje pénzéhes, gyűlölködő gyerekeivel pereskedett az örökségért. Miközben Suzanne virágboltjában dolgozott, remekül összebarátkozott Kathyvel. Carrie mesélte, hogy anyni holmival érkezett Suzanne-hoz, amennyit bele tudott zsúfolni a bőröndjébe.

– Hát, nem éppen jó – értettem egyet. – Kathynek nagyon nehéz éjszakája volt, és az orvos morfiomot rendelt neki, ezért alszik most így. A doktor szerint ideje rendszeresen adni fájdalomcsillapítókat.

– Megkezdődött a szervek leállása? – tudakolta Carrie.

Jesszusom, laikus létére nagyon is tisztában van vele, hogyan halunk meg, gondoltam.

– Istenem! – jajdult fel Suzanne. – Még nem távozhat! Megígértem, hogy kiviszem a tengerpartra.

– Amint ma reggel beléptem ide, a szoba minden szegletében a halált éreztem – jegyezte meg Carrie.

– Ne légy ilyen pesszimista! Csak visszaesésről van szó, nem? – fordult hozzám Suzanne. – Mit gondolsz, elvihetjük Isle of Palmsra? Esetleg a jövő héten?

– Megmondjam őszintén? – kérdeztem. – Ki tudja? Van egy élő végrendelete, amiben le van fektetve, milyen ellátást akar magának, de amikor már döntésképtelenné válik, mint most is... Az egészségügyi meghatalmazása neked szól. A végrendeletében az áll, hogy nem akar sem újraélesztést, sem lélegeztetést.

– Igen. Ezt tudom – bólintott Suzanne.

– Mindenesetre úgy érezzük, eljött az ideje, hogy maximális kényelmet biztosítsunk számára. Az élő végrendeletében, mint tudod, az is benne van, hogy szükség szerint kér fájdalomcsillapítást.

– Az engedélyemet kéred? – kérdezte Suzanne.

– Igen.

- Vannak most fájdalmai? – kérdezte Carrie.
 - Múlt éjjel voltak, de mint láthatjátok, most kényelmesen pihen.
 - Akkor add meg neki, amire csak szüksége van! – mondta Suzanne.
 - Kérlek. Istenem, nem akarom, hogy szenvedjen!
 - Ugye, nem fog? – aggodalmaskodott Carrie.
 - Megteszünk mindent, ami hatalmunkban áll, hogy ne szenvedjen.
- Ígérem – fogadkoztam.
- Ez a vég?

Ez volt az a kérdés, amitől minden Palmetto-házban dolgozó rettegett. Az általam ismert legjobb választ adtam:

– Ó, Suzanne! Ha erre tudnám a választ, én lennék a... nem is tudom, ki lennék. Einstein talán? Az igazság az, hogy senki sem tudja pontosan megjósolni egy másik ember halálának időpontját. De vannak jelek. Ahogy a vég felé közeledik, beállnak bizonyos változások, és ígérem, hogy mindent elmondok, amit csak tudok.

Suzanne alsó ajka megremegett, aztán zokogásban tört ki, és tenyerébe temette az arcát. Carrie szemébe is könnyek gyűltek. Átkarolta Suzanne vállát, és erősen megszorította. Mindketten odavoltak. Papír zsebkendőket húztam ki a dobozból, és odakínáltam nekik. Bár többször végignéztem ezt a szívfacsaró jelenetet, mint ahányszor szerettem volna, most mégis más volt. Mélységes szomorúság vett erőt rajtam. Személyesen is érintve voltam. Úgy éreztem, mintha Kathy Harper elmúlása olyan lenne, mint amikor az ember lassítva néz végig egy iszonyatos karambolt.

– Jól vagyok. Bocs – szabadkozott Suzanne. – Csak éppen akkora igazságtalanság ez az egész!

– Az. Rettenetesen igazságtalan – értettem egyet. – De hadd mondjak valamit! Itt mindenki látta, hogy amióta Kathy hozzánk került, számtalanszor jártatok nála. És minden látogatásotok alatt felvidult, és komolyan jobban lett, mire elmentetek. Ki kívánhatna jobb barátokat? Mindent megtettetek, ami emberileg lehetséges.

– Köszönöm – hálálkodott Suzanne, aztán eltűnődött, miközben összeszedte a gondolatait. – Jaj, istenem, én tényleg azt hittem, vagy

inkább reméltem, hogy olyan helyre kerül, ahonnan majd kivihetjük a tengerpartra lábadozni. A sós levegő fantasztikusan jól tenne neki.

– Egyelőre haladjunk lépésről lépésre.

– Rendben – mondta Carrie. – Istenem, micsoda rohadt dolog! Ez az egész olyan szar ügy.

– Az bizony, de hallgassatok ide: beszéljétek hozzá még akkor is, amikor úgy látjátok, mintha aludna – javasoltam –, mert valószínűleg hall benneteket. Csak nem tud reagálni. Olyan módon is tudtok rajta segíteni, amit nem is gondolnátok.

– Nem kellene imádkoznunk? – kérdezte Carrie. – Az ima nem árthat.

– Úgy van – hagyta helyben Suzanne csak úgy, senkinek sem címezve a szavait.

– Az ima mindenkin segít. Igazán bámulatos dolgokat tapasztaltam már olyankor, amikor az emberek imádkoztak.

Rám néztek, és tudtam, hogy a józan ész ellenére is abban reménykedtek, hogy azt mondom nekik, csodával határos gyógyulásoknak voltam szemtanúja. Hallottam már csodákról, nem is egyről, de még egyet sem láttam. Sajnáltam, hogy így van. Bárcsak láttam volna! Szerettem volna reménnyel kecsegtetni őket egy reménytelen helyzetben, de nem tudtam. Nem hazudhattam, nem ringathattam őket hamis ábrándokba.

Ahogy keservesen telt-múlt a nap, úgy csüggedtem el egyre jobban. Valahányszor útb ejtettem Kathy Harper szobáját, minden alkalommal egy kicsit rosszabbul volt. Mire hazaértem, magamon kívül voltam a félelemtől, és klausztrofóbiás, szomorú érzések kavargtak bennem. De Pickle az ajtónál várt, és majd' elalélt a boldogságtól, hogy visszakapott. A kutyák igazán nagyszerűek! Imádtam a magamét, aki mindig levett a lábamról lelkesedésével.

– Szia, kislány! Szia, drága Pickle! – Lehajoltam, és felvettem, ő pedig tisztára nyalta az arcomat. – Jártál ma kint? John és Mayra elvittek a parkba?

Pickle ugatott, fickándozott, aztán megint ugatott. Úgy tűnt, hogy kutyabarát közvetlen szomszédaim, John és Mayra Schmidt valóban

elvitték Pickle-t valahova, ahol henteregni vagy vadászni lehetett, mert samponillata volt. A nyugdíjas házaspárnak kulcsa volt a házamhoz. Mayra sok időt töltött az összes szomszéd magánjellegű jövés-menésének feljegyzésével. Úgy kukkantott ki a redőny résein át, mint Gladys Kravitz abban a régi tévéműsorban, a *Földre szállt boszorkány*ban. Egy-szerűen imádtam.

– Mit műveltél, Miss Pickle, hogy kiérdemeltél egy fürdetést? Hm? Összefutottál egy bűzös borzral?

Pickle a világ összes emlőse közül a bűzös borzért rajongott a legjobban. Az egyszer biztos, hogy ellenállhatatlan vonzerőt gyakoroltak rá.

Pickle ugatott egyet, és egy halom Bibliára megesküdtem volna, hogy azt mondja, egy döglött bűzös borzral hempergőzött. A kutyatulajdonosok többsége úgy véli, hogy a kutyája emberi nyelven is beszél, nem csak kutyanyelven. Levettem a falba vert kampóról a pórázát, és rákapcsoltam a nyakörvére.

– Gyerünk, drágaságom – szólítottam, majd távoztunk otthonról.

John és Mayra éppen a kocsijukba készültek beszállni. Integtettem nekik, mire megálltak egy szóra.

– Jó napot, mi újság? – kérdeztem.

– Jó napot! Szerencse, hogy volt a háznál paradicsomszós! – mondta Mayra. – A mi kis Pickle-ünk ma reggel elszökött Pepé Le Pew-vel!

– Pickle! – róttam meg csalódottmami-hangon.

Lepillantottam Pickle-re, aki a földet bámulta, és nem volt hajlandó a szemembe nézni.

– Így aztán John megkeresztelte egy hatalmas doboz paradicsomszósszal, én meg lefürdettem a mosókonyha mosogatójában.

Mayra leguggolt, és kinyújtotta a kezét. Pickle olyan boldog volt, hogy ismét visszakerült Mayra kegyeibe, hogy megrántotta a pórázát, és vele együtt engem is.

– Köszönöm! Tényleg szereti magukat – mondtam.

² Walt Disney bűzös borz karaktere – *a Ford*.

– És mi is őt. A kis csibész. Még jó, hogy jártam a Costcóban – jegyezte meg John. – Annyi paradicsomlevet spájzoltam be, amiből egy istenverte városnak is készíthetnék Bloody Maryt!

John híres volt a Bloody Maryjeiről, de nem volt hajlandó elárulni a receptet. Sokszor próbáltam rájönni a csínjára, s végül arra jutottam, hogy mivel jalapeñót természetett, bizonyára a saját erős szószát használta fel hozzá. És esetleg zellermagot.

– Ó, remek! Hívjon, ha kinyit a bár! És még egyszer köszönöm, hogy gondoskodtak a kis cukipofámról. Olyan, mintha a gyerekem lenne.

– Nekünk is – lelkendezett Mayra. – Megőrülök érte. Kicibál itt-honról, és istenem, csodás társaság!

– Köszönöm. Szerintem is az. Gyere, rossz kislány, sétáltasd meg a gazdit.

Bejártuk a környék utcáit, egyik házat hagytuk el a másik után. A század derekán téglából épült, tanyaépületre emlékeztető házak némelyikéhez fészergarázs csatlakozott, másoknak homlokzati verandájuk volt, de mindegyiknek hatalmas üvegablaka nyílt a nappaliból. Volt, aki a ház előtt tartotta a csónakját, és olyan is akadt, aki még a felhajtót sem követte le, így a kocsijával csak behajtott a telekre.

Az első csődöm után – majd elmesélem, hogyan jutottam odáig, hogy több doboznyi jógamatracom maradt csak – gyakorlatilag hajléktalanná váltam. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy anyám idős barátainak volt ez a háza Mount Pleasant Indian Village kerületében. Pénzügyi összeomlásom időben egybeesett azzal a döntésükkel, hogy leköltöznek Floridába, mert az éghajlatunkat túl hidegnek találták. Tudom, tudom. Őrütségnek hangzik, nem? Pedig ez az igazság. Itt esküdözöm égre-földre, hogy meg kell a forróságtól gebedni, és kész szauna az egész, más meg azt mondja, hideg van. Lehet, hogy a korom teszi. Hm. Mellesleg elvégzek minden ház körüli teendőt, amit csak kell. Úgy nyírom a füvet, és kapcsolom be az öntözőrendszert, mint egy profi.

A ház egy régi, kissé kopott, tanyaház jellegű építmény sötét borvörös téglákból, amely sosem nyerne szépségversenyt. Az egyik fürdőszobát kék-fehér csempék burkolják fekete szegéllyel, a másikat mentazöld

csempék bézs szegéllyel. A konyha maga a dögunalom, és akármennyit súrolom is a linóleumpadlót, sosem látszik tisztának. Az egész ház elég visszataszító, de a rezsiért, plusz havi ötszáz dollár lakbérért, valamint a fűnyíróval való gyors körbefutásért tető van a fejem felett. És a lányomnak is, ha meglátogat, amire eddig nem gyakran került sor. Nem vagyunk beszélő viszonyban, de majd erről is mesélek.

Így hát Pickle-lel körbejártuk a háztömböt, ő pedig mindent megszaglászott a késő délutáni nap alatt, amíg én mások pompás kertjét nézegettem, és azon törtem a fejem, hogy miért ültet valaki hortenziát a perzselő napra, mások meg miért nem vágják le az elnyílt rózsákat. És eltűnődtem, vajon még meddig tud és fog Kathy Harper belekapaszkodni az élete és a nagy ismeretlen közötti vékony szálakba.

Később, miután az este folyamán elfogyasztottam zacskós salátából és hideg disznósültből álló vacsorámat, felhívtam a lányomat. Nem vette fel a telefont. Ezen elgondolkodtam egy percig, és nagyon pocskékul éreztem magam tőle. Nem hagytam üzenetet, mert a kijelzőről úgyis tudja majd, ki kereste. Aztán felhívtam anyámat. A következők között választhattam: vagy a régi kanapén üldögelek, és az *Esküdt ellenségek: Különleges Ügyosztályt* nézem, amíg már nem bírom tovább, napüdvözlötet végzek, hogy ellazuljak, vagy felhívom az anyámat. Valahogy most az anyámra volt szükségem, és egy kis együttérzésre.

– Halló!

– Szia, anya. Nem zavarok?

– Az én drága lányom sosem zavar! Mi újság? – A tenyerével befogta a kagylót, úgy kiabálta: – Alan, az isten szerelmére, halkítsd már le!

– *Jól van, jól van!* – Apám kiabált a háttérből, és lelki szememmel láttam, ahogy hátradől a bőrhuzatú, dönthető foteljében, s a százötven centi átmérőjű tévé távirányítójával molyol, amelynek saját zsebe volt a foteljén, a sörtartóval szemben, az olvasószemüveg és a tévéműsor legfrissebb számának kialakított zsebek mellett.

– Csak pár szót szerettem volna beszélgetni. Elég kemény napom volt.

– Mi történt? Istenem, de jó volt látni a hétvégén!

– Nekem is jó volt. Van egy aranyos betegünk a Palmetto-házban, akinek szörnyű rákja van, és tudod, most már nagyon a vége felé jár.

– Mindig is nehezen bírtad feldolgozni a veszteséget.

– Nézd, anya, a halál tényével mindenki nehezen birkózik meg.

– Túl sokat emészted magad negatívumok miatt. Lépj be inkább egy könyvklubba! Vagy egy online társkeresőbe. Most csütörtök este én rendezem a könyvklubot. Mivel kínáljam őket?

– Ugorj át a Costcoba, és vegyél egy guriga sajtot meg egy doboz sós kekszet. És nem léphetek be könyvklubokba vagy online társkeresőkbe, mert te is tudod, hogy az ilyesmi pénzbe kerül.

– Hát akkor foglalkozz ingyenes dolgokkal! Sétálj nagyokat! Vegyél ki egy könyvet a könyvtárból! Légy izgalmas! Taníts megint jógát valaki más stúdiójában!

– Hagyd abba, anya!

– Én mondom, amióta Marianne átköltözött Denverbe, és bezártad a vállalkozásodat, nagy zsírdőzsölő lettél! Ideje, hogy kikecmeregj belőle! Ez az önsajnáló dagonyázás...

– Anya!

– Csak azt akarom mondani, hogy sajnálni fogod az elvesztegetett éveket, ha annyi időś leszel, mint én. Egy nap felkelsz, és minden porcikád sikítani fog. Még előttd az élet nagy része, ne pocsékd el!

– Anya, elég! Nem azért hívtalak, hogy...

– Tessék! Beszélj apáddal! Alan! Gyere, csöpögtes egy kis józan észrt a lányod agyába!

– Nem érek rá! Mondd meg, hogy szeretem, és ne költse a pénzét!

– Apádnak igaza van. És Marianne hogy van?

– Honnan tudnám? Sosem hív.

– Nem megmondtam? Tessék, már megint. Miért nem hívod te?

Ha elmondtam volna, miért nem vagyunk Marianne-nal beszélő viszonyban, anyám biztos szívrohamot kap. Valahogy sikerült letennem a telefont, és csak bámultam a készülékre, miközben borzalmas gondolatom támadt: Mi lesz, ha az egyik szülőm meghal, és a másik nálam akar lakni? Ó, jaj! Édes istenem! Csak azt ne! Istenkáromló imát rebegtem. Azért fohászkoztam az Úrhoz, hogy anyámat vigye el előbb, mert

apám társaságát jobban tolerálom, mivel közben nem érzem úgy minden pillanatban, mintha a fogorvosi székben ülve különösen borzalmas fogkőtisztításban lenne részem. Az anyám basáskodó, harsány volt, és őszintén megvallva hozzám nem valami kedves. Megölnénk egymást! De apával is rettenetes lenne együtt élni. Először is nem engedhetném meg magamnak, hogy ellássam. Másodszor is az, hogy egy fedél alatt lakunk, semmissé tenne minden, a magánéletemre vonatkozó reményt. (Igen, még voltak reményeim.) Harmadszor igaz, hogy személyi ápolónő vagyok, de apámmal ez nem volna egyszerű. Mindketten képtelenül erkölcsösesek vagyunk, és a személyes higiénija kínos pillanatokat szerezne mindegyikünknek. A tetejében pedig még megrögzött szokások rabja is. Nem örülne, ha a hűtőben nem lenne méret és kategória szerint elrendezve az étel, vagy a fűszerek nem állnának ábécésorrendben. Ami még tovább rontana a helyzeten, hogy ifjabb Alan, az ostoba fivérem és Janet, a rémes felesége nem vennék ki a részüket a gondozásából, de negyedéves beszámolót várnának el arról, hogy mindez mennyivel kurtítja meg az örökségüket. Ó, istenem, légy hozzám irgalmas, gondoltam. Vedd magadhoz Carol és Alan St. Clairt ugyanabban a minutában, álmukban.

Azon az estén siváran nyújtózott előttem az élet, de amikor reggel felkelt a nap, megmagyarázhatatlan boldogság feszítette a szívemet. És ez a boldogság valóban irracionálisnak bizonyult. Amikor a Palmettoházba értem, Suzanne és Carrie már Kathy mellett voltak, miközben ő az utolsó lélegzeteit vette. Velük együtt sírtam. Nem bírtam megállni. Nem sejtettem, hogy ilyen hamar meghal.

– Ide hallgassatok! – mondtam, amint úgy éreztem, nem fakadok megint sírva. – Ha akarjátok, szívesen segíték, telefonálok vagy elintézek ezt-azt. Csak mondjátok meg, mire volna szükségetek.

A szavaimat csend fogadta, amíg Suzanne és Carrie felfogták, mire célzok.

– Nincs legközelebbi hozzátartozója – bökte ki Carrie. – Hát nem szörnyű?

– Hamvasztást és gyászmisét akart – mondta Suzanne.

– És nem szeretett volna virágokat. Egy virágosnál dolgozott, de nem

akart virágokat – merengett Carrie. – Semmi virág a saját temetésén. Jaj, istenem!

– Helyette adományozni akart a hospice-nak. Egyébként küldök virágot – szögezte le Suzanne –, mert nem tudnék a saját szemembe nézni, ha nem tenném – aztán lerogyott egy székre. Akkorát sóhajtott, amittől tíz évvel idősebbnek látszott. – Hogy birkózom meg ezzel?

– Ne aggódj! – nyugtattam meg. – Majd én segítek. Itt állandóan ezt csináljuk.